

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJLUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: Félévre 9 kor. Negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos.
Felelős szerkesztő: Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Sűrűn halljuk mostanában azt a panaszt, hogy a tekintély klasszikus földjén: Magyarországon, rohamos gyorsasággal hanyatlók a tekintély s szünőfélben van az a köznizület s a feljebbvalók iránt tartozó respektus, melylyel a magyar nép mindenkor öszlönyszerűleg adózot a társadalom és a közsélet kiváltságainak.

Manapság — mondják a panaszkodók sokat vesztett imponáló erejéből a fejedelmi tekintély, nem tisztelik a papokat, a minisztereket, a főispánokat, a mágnásokat, a köztiszviselőket, a rangnak, címnek és vagyonnak birtokosait. Bizonyítékul rámutatnak a királysértési perek sokaságára és arra a bántó és kihívó modorra, melyet a tekintélyes állásu emberekkel szemben tanusít a mióra plebs.

Bálványokat, faragott képeket, Potemkin nagyságokat bizony nem imád ma a felvilágosult nép, de a jól megérdemelt tekintély kultuszát ép úgy gyakorolja ma is, mint a — hogy az időkben gyakorolták. A kegyelet nem szűnt meg a holt nagyság iránt s az élő nagyokat mindenütt rajongással veszik körül. Nem akarunk neveket felsorolni, de a ki gondolkozik és szét néz, megtalálja a neveket is.

Ne mondjátok hát, hogy hanyatló a tekintély. Nem hanyatlott és nem mult el; mindössze az a változás történt, hogy mindenkinek annyi tekintélye van, a mennyit megérdemel.

Gróf Pallavicini Alfréd, a ki pénteken nagy esendőrkiisérettel bevonult Sátoraljaújfalpra, már el is utazott onnét. A főispáni lakás ajtaját államvasuti géplakatossal feltörte ugyan, de képtelen volt a városban megmaradni. Még a megyei hajduk sem teljesítettek neki szolgálatot, úgy hogy esendőrökkel volt kénytelen lát vágatni és nagy kérésére ezek fűtötték be a szobáját. Borbélyt hivatott, de nem ment fel egy sem hozzá s mikor a vasutra akart menni, nem akadt egyetlen fiakeres sem, aki elvitte volna, úgy hogy gyalog indult a pályaudvarra. Utjában Stuaud József főispáni titkár kísérte; de fölismerték. Hirtelen egész tömeg nép vette körül és bitang, gaz-

ember, hazaáruló kiáltásokkal kísérte a főispánt. Utközben sárral, kővel dobálták meg.

Az idén sötét marad a várpalota. És ez a sötétség gyászt jelent a magyarra. Hallgasson el a cigány zenéje, fekete fátyol boruljon a gázlámpákra, kávéházak, színházak záródjanak, ne legyen sehol vigasság. Mert nem lesz udvari bál! És most már igazán áll Szemere Miklós mondása:

„Nem boldog a magyar!”

Mindenfelé csufosan járnak a nemzetközi kiküldöttek. A magyar közönség a kormány béréreit meg sem hallgatja. Csúnyán ért véget a gyomai nemzetközi szociáldemokratáknak november 19-re hirdett gyűlése is. Budapestről Rózsa Gyula és Majer Jenő nevű kiküldöttek lettek volna a gyűlés szónokai. Azonban a körülbelül ezer főnyi nép nem engedte szóhoz jutni. Ellenben zajosan követelte Polus János vezérét. Polus fel is állott a szónoiki emelvényre és a jelenlévő nép harsogó derűtsége mellett szidta és gyalázta a nemzetközi vezért és csekély számú híveiket. A népgyűlés a legnagyobb sikeresen ért véget.

Hasonló kudarc érte a békésmegyei Kondoroson is a nemzetközietek. Ide egy Skultét Aladár nevű ügynököt küldtek le a nemzetközietek. A felháborodott nép azonban lehurrogta. Helyette azután Krémer Sándor beszélt. Beszéde folyamán olyan nagy lett a nép izgatottsága, hogy a budapesti nemzetközi küldöttet a kirendelt esendőrök erőlyes fellépése mentette meg a tetlegességtől.

Tanulságok.

Okulhatnak a politikai lesben állók kik még most is a halálosan beteg szabadelvű táborból várják annak a korrump, rothadt rendszernek a visszatérését, a mely harmincnyolc éven keresztül enerválta a nemzeti erőt. — Pusztította a nemzet anyagi és erkölcsi javait és a rabszolgaságig alázza a magyart az osztrák uralom előtt. Megtanulhatja a szabadelvűek csoportja, hogy arra a korra, arra a lealázó, enervelő politikai rendszerre irtózáttal gondol minden tisztességes magyar ember és bárhogyan álljanak lesben a Tisza-féle hívek, az ő uralkodásuk többé fel nem támad.

Azok pedig, akik a vén, kevély generális vezérlete alatt hadat vezetnek a nemzet alkotmánya ellen, szintén megtanulhatják, hogy sem erőszakos rendeletek nem imponálnak a nemzetnek, sem pedig ámitó kormányprogramnak hitelt nem adunk. A nemzeti ámitás kora lejárt és hiába beszél Krisztyeff ur, a mai törvénytelen kormány szörnyetege és hiába fenyegetődzik a generális, a solferinói vitéz, — mert a nemzet sem hitelt nem ad nekik, sem meg nem ijed tőlük. A nemzet törvényben gyökeredző politikai jogait követeli. Nem többet, mint a mennyire a király esküt tett. Az engedékenységek legszélső határáig ment el minden illetékes tényező és nem a nemzet hibája, ha jogait figyelembe nem akarják venni.

Az a bizonyos haladó-párt, amelyik semmit sem halad s a melyik immár rendeleteivel, főispánjaival együtt köznevetség tárgya, — tanulja meg, hogy az ő hatalma, a nemzet egységes erejével szemben eltörpül. Eltörpül pedig azért, hogy az igazság, a jog és törvény a nemzet részén áll, míg mellettük csak a császári hatalom vétője van.

Eltörpül azért, mert erős hite a nemzetnek, hogy a magyar király azért nem kergette el még rossz kormányát, mert nem világosítják fel a helyzetről és félrevezetik a nemzeti jogok magyarázásánál.

A nemzet lelkében erősen él a hit, hogy a most folyó küzdelemben az alkotmány fennmaradásának, vagy eiveszésének nagy kérdése dől el. Ha a bécsi kirendelt ügyvezetőség diadalt arat, a magyar nemzet ezredéves alkotmánya megsemmisül visszahozhatatlanul.

Ezért van az, hogy a haladó-párt néhány alakja és köztük az ügyvezetők a legnagyobb erőfeszítéssel intézik támadásaikat a nemzet ellen. Egyik erőszakot a másik után követik el, egyik törvényt sértés, a másikat követi. De minél tovább haladnak az erőszakosság és a törvényt sértés útján, a nemzet ellenállása annál szilárdabb és ellenségei ellen érzett gyűlölete annál elkészedettebb lesz.

Érdemes megnézni a Gerő

férfi- és fiu óriási nagy ruha árúházát az ujonnan épült 3 emeletes Fischer palotában, Főtér 61. sz. a. Szent-Anna-utcával szemben ottan a legelegánsabb és mégis a legolcsóban lehet vásárolni

Széchenyi-utca 42. Hrabéczi Antal
ruhafestő
és vegyeszeti tisztító intézete.

Hiába rendelkezik a haladó-párt ügyvezető minisztere, hiába ágoskodnak az ismeretlenség homályából előszólitott megyefőnökök, mert a nemzet nem reflektál sem az egyikre, sem a másikra. Jól tudván azt, hogy törvénytelenek, hogy a nemzeti akarat ellenére jöttek létre és hogy egy idegen hatalom befolyása alatt állanak; az alkotmányos törvények kijátszására és az alkotmányosság ellenére a császári autokraciát szolgálják.

Ezeket tudja a nemzet minden rétege s azért van az a mámoros öröm és lelkesedés mindenütt, — a hol a nemzeti jogok védelmezői megjelenve, hirdetik, hogy a nemzet ügyének diadalt kell aratnia.

De tanulhatnak a nemzetközi szociálisták is, a kiket megvesztegetett vezéreik elvakítottak s a kik nem gondolják meg, hogy nem az általános és titkos választói jog az első, hanem a nemzet alkotmánya. Nem lesz ám az ők kedvükért soha egy akol és egy pásztor a világ. Államok lesznek mindig és mindenütt. *Es ha nincs magyar alkotmány: nincs alkotmányos Magyarország, — mit ér az általános titkos választói jog? Mi hasznuk lesz nekik az általános titkos választói jogból, — ha azt nem gyakorolhatják?!*

Ha a szocialisták nemcsak gyűlölködnének és nemcsak állandóan a pizkolódás fegyverével igyekeznének hadakozni. Hanem felvonnák az érvekkel való küzdelmet és gondolkoznának, hamar belátnák, hogy az ők törekvéseiket a haladó bécsi párt sem nem szolgálja, sem meg nem valósítja. Beláthatnák azt is, hogy első sorban egy nemzetnek birnia kell szabadságának és függetlenségének eszközeit hogy aztán a népek teljes jogokat adhasson. Be kellene látniok, hogy nekik, ha jogokhoz akarnak jutni, nem a nemzet ellen hanem a nemzettel kell küzdeniök, mert a ki a nemzet ellen van ebben

az országban, — azt a nemzeti erő és hatalom elsöpri, sokkal hamarabb és sokkal érthetőbben, min a hogy Bebel ur az ők szellemi kulfurrásuk szeretné elsöprenni a magyar parlamentet.

Olyan világos és olyan egyszerű az, hogy a nemzet jogait követelje, hogy Magyarország az az erős jogállam legyen, a mely népének jogokat is adhat. Hát első sorban ezt kell követelnie minden szociálistának. Első sorban jogaihoz kell juttatni a nemzetet, — *mert csak a jogaival függetlenül élni tudó nemzet adhat jogokat népének.*

Ugy de a szociálisták most tüzzel vassal, gorombasággal, pizkolódással és karhatalommal törnek a nemzet ellen. Pedig Kolozsvárt megtanulhatták, hogy a nemzettel szemben parányi legények. Hiába vonultak nagy diadallal Budapestről le az elvtársak, — hiába kapták a potyajegyet és napidíjat, mert Kolozsvárt pisszenni sem mertek, hiszen nyomban összezuzta volna a nép haragja.

Hát e tanulság neki is szól. És főképen nekik. Jogaikat csak a nemzettel folytatott közös küzdelem árán nyerhetik meg. Ne hallgassanak a megfizetett vezetőkre, ne hallgassanak a nemzet ellenségeire. Gondolkozzanak harag és gyűlölet nélkül s akkor meg fogják érteni, hogy a küzdő nemzettel egy táborban van a helyük.

Nem vadászik a császár.

Közbet elő, dalt zengeni róla, hogy Ferencz József császár hirtelen, szinte megdöbbentő váratlansággal kijelentette legfelsőbb elhatározásaként, hogy az idén nem keresi fel többet már a dinasztikus pagonyokat, nem cserkészik a lojalitásba beleörögdedt szarvasbikák után, mert súlyos teherként nehezülnek lelkére a magyarországi válság okozta gondok. Vedd tudomásul magyarom, neked is részed van immár benne, hogy a felséges keblet szorogó érzések feszítik. Eldíig csak haragot, vagy gögös autokrata fenbéljázást tudott a Habsburg szí-

vekből kiváltani a magyar élet összes megnyilatkozása, most más aggodalmak is támadnak azon események nyomán, melyek fölka-varták hosszú időkre a dunai birodalom nyugalmát. Vége annak az „alkotmányos” esendnek, mely több mint egy negyed századig úgy megfeküdt Magyarországon a lelkeket és elhatározásokat, hogy szinte belekábult a nemzet történeti időlépessége, az idők mélyébe látó éleslátása, s ilyen nagy, belső szellemi viháznak kellett megráznia az ország testét, hogy újra az a nép legyen, amely máltó az ezer éves alkotmány megvédésére s a nemzeti szabadságokon nyugvó teljes és befejezett modern Magyarország kiépítésére. A nagy mozgalmak, a valóki-gató evolúciók korát éljük és a császár elhatározta, hogy nem vadászik.

Némuljon el a hegadi a Rác Pali negyvenhatodik fia kezében, „konduljanak meg a vészharangok s nekem is egy kötelet kezembe”, mert a császár nem vadászik. A burg hideg, márványos termében nem lakik most más, csak az uralkodói gond és a halotti némaság, melynél csak az ők szelleme komorabb és szomorubb. Zakognak a családi tradíciók, s megindultan veszi elő zsebke-dőjét a Hausgesetzek előkelő kódexe, hogy egy könyve, mely a spanyol etikett szabályainak megfelel, morzsoljon szét szemében. S mindezt azért, mert nem vadászik a király...

Magyarországon pedig ezalatt egy örült és büns rendszer hullámvérése mossa alá nap-nap után a nemzeti konszolidáltóság bástyáit. Kristóffy örjög, a Fejérváry bandája pedig mindehhez szolgáltatja a zenekíséretet. Szinte természetesen találjuk, hogy ha a helyzet némi aggályokat kelt az uralkodóban és lemond az élvezetekről. S beáll egy különös helyzet: a korona passzív rezisztenciája a nemzet passzív rezisztenciájával szemben. Az érzelmekre természetesen ez nem vonatkozhatik, mert ami a szívekben történik, azt nem lehet megcenzurálni.

Kétségtelen tény, bécsi forrásaink ezt mindenben megerősítik, hogy a király kedélyére nagyon hatottak a darabantok legutóbbi kudarcai s az udvarnál kezdenek immár foglalkozni azzal az eszmével, hogy Fejérváryt esetleg elejtik. Különböző formákban egyébként már annyit hallottunk arról, hogy különösebb hitelt ma se akarnak tulajdonítani a kombinációknak. A Bécsből jövő politikai értesülések tudvalevőleg rendszerint magukon viselik az állami dualizmus jellegét: mindig több beannak az osztrák hazugság és perfid irányzat, mint a

Régi emlékeimből.

A hencegő idegen.

Haj! de sok borsot tört a jó magyar nép orra alá egyszer-mászor a német. De hát volt esze hozzá, a mikor nagykapóra jött neki, kipacalozta.

Az üldöztetés dandárján — mindenhatónak képelték magokat a becirkur urak minden alkalmat felhasználtak, hogy a nép rettegjen tőlük.

Jól táplált, villogó feketeszemű ur volt a margittai becirkur — nem emlékezem tisztán Basnak vagy Bullnak hívták e? Az a különös szokása volt, hogy még vasárnap is az utca közepén járt.

Tíz lépésnyire előtte járt az Amtsdienner, hóna alatt a Reichgezecbuchal, jobb kezében nád pálcá, minden szekeret kitérítve a nagy ur elől.

Ezt a szokást megemlegette, aki barmát előle el nem téríté.

Történt egy nap, ugy reggeli 9 óra körül, az urasági kastély (ekkor még a Csáky Sándor grófé volt) és róm. kath. templom közötti téren, szembe került a nagyságos urral Kerecsi Pál. Pál ugy sebtiben oldalba legyinté a hajszás ökrét.

Szegény pára a szurástól megriadt és társa, a Villással vágatva vitte oldalt a trágával telt szekeret, gyászos színűvé téve az ut testét.

A zöld ruhás, csillogó galléros nagy-

ságos ur meredt nyakkal tört a Bazirkant felé.

Pál gazda barmai után loholt, nagy nehezen birta megvadult tinóit megállítani. Megállott, hogy kifújja magát, kíváncsi lévén arra is, hogy az utána hajtó Garáda Péter kitér-e?

Lévón ökelme erőshittü, szókimondó kálomista.

— Ki biz az, dünyögte halk szóval, ezt sose hittem volna, ha magam nem látom Ejnye! Ejnye!

Bevárta hát Garáda Pétert, rá is szólt imigyen: hát kend is kitér?

— Ki biz én, válaszolt a szóra Péter gazda, kalapját hátrálkve — könnyebbség okáért — mert hát nagyobb teher rajtunk ez a német, mint a mit a két barmom huz, aztán a mi a szekeren van, attól áldást várok munkám után, de a némettől csak csapás jöhet, most, a ki okosabb, az enged, megértett kend?

Eszem én még szólót lágykenyérrel — és szólt a jószágának.

Halszálka.

A régi világban, minden földes urnak kellett lenni egy udvari zsidójának, anélkül falun nehezen tudott a magyar ur boldogulni.

— Hej, abba az időbe nem hálózta be a vasut nagy Magyarországot annyira, hogy minden zugába került volna belőle s ezek az élelmes emberek voltak a közvetítők.

Igy nekem is volt egy zsidóm. Szegény volt, de pontos és a szava kötvénnyel ért fel, beerte tisztességes nyereséggel.

— Tőkepénzes se volt (na szigoruan veszszük, talán 500 forintja se volt egy summában), de hitele, megbízhatósága folytán, kimeríthetetlen. S a tőkepénzes paraszt gazdák és pénzesebb hitsorsosai egyaránt biztak benne.

Samu nagy emberismerettel birt, jól tudta kivel kössön. Hogy kibírja-e a göböt boatogatni a maga és érdektársai javára.

Becsületes lokét külsőleg nem valami ajánló burok takarta. Area pulykatozásformára tetovirozva volt szeplővel, koponyája tetejét hosszú, vöröses szőke hajszálak fedték volna, ha sündisznómódra nem emelkednek az égnek. Ezért a néphumor családí tisztos Samuel Katz neve helyett csak „Halszálka” néven szólította s ő talán maga is feledte már eredeti nevét, mert értett róla s nehézségbe se tette.

A kereskedelem terén ezermester volt, szakmestere a mészároság volt. Vett és közvetített ő, ami csak forgalomba hozható lett.

Ha volt olyan, aki szemére lobbantotta, hogy sok fába vágja a fejszét, erre ez volt a válasza:

— Végrendeletben ezt hagyta az apám és ezt követem s eddig nem bántam meg: Első dolgod legyen: egy földesurnál házi zsidó lenni! Második: megvenni tőle mindent, ami eladó!

magyar igazság. Hallatszik egyébként az is, hogy Andrássy Gyula grófot magához fogja rendelni a király értesülvén arról, hogy immár végleg megalakult az alkotmánypárt. Allítólag ama bizonyos vadászatok is ezért maradtak volna el, vagy legalább ez is egy ok volt az elhalasztásukhoz a császári ma-lanchólia mellett. Elismerjük, hogy tényleg eléggé kődös és borús az idő ahhoz, hogy még a királyoknak is hamleti gondolataik támadjanak, folébradvén a vágy a Habsburg-ház fejében az alkotmánypárttal megkísér-teni egy kis parlamentáris kibontakozást. — Elvégre az se katasztrófa, ha ez a tudomá-nyos experimentum is osztrótkót mond, egy tapasztalattal legalább gazdagabb a dinasztia, no meg a vadászatokat is újból meg lehet kezdeni a hű és kipróbált stájeri, vagy tiroli rengetegekből.

Oszintén szólva, bennünket egy csöp-pet sem hatna meg a dolgok jelen állása mellett, ha Andrássyt csakugyan meg is hívna a király, Most és egy hét előtt nagy különbség. Akkor mint a koalíció egyik ve-zére jelent volna meg a korona előtt, ma csupán az alkotmánypártok nevezett poli-tikai összeverődés elnöke, a ki mintha messzebb állana néhány nap óta a független-ségi párttól, mint Tisza Pistától. Nem tudjuk helyesen itélünk e, mert elvégre ez érzék golga. Ha tehát Andrássy tényleg megbízást nyerne bizonyos tárgyalások meg-kezdésére, ez még korántsem jelentené a ki-bojtakozást, mert minden a föltételektől függ. A magyar vezényszórol tudvalevőleg sokkal nehezebb lemondani, mint a cserkés-zet öszi gyönyöreiről.

Póttartalékosok.

Most már fele se tréfa, Fejérváryék „játzmája“ horribilisen nagyban kezd menni. A partnerek keményen huzogatják a figurá-kat s védett állásából kiszorították a — ki-rályt.

Megparancsolta Ferencz József, hogy a póttartalékosok vonuljanak be. És bevonul-nak. Ötven ezer család télviz idejére kenyér-kereső nélkül marad, de a „nyomortól és szenvedéstől“ nincs mit félniök, hiszen ugyan-csak a Ferencz József parancsára Fejérváryék adnak kenyeret eleget; csak hallgasson min-denki rájuk, aki éheznek ebben a hazában.

Különös körülmény. Eddig a kormá-nyoktól nem várt a nép semmi jót; most azt akarják, hogy várjon mindent a kormá-nytól a nép, ami csak jó ezen a világon. Az 1888-ik év elején a muszkák a ha-

társzéli helyőrségeiket valami okból nagyon kezdték megerősíteni. Ezzel szemben az osztrák helyőrségeket is valami módon erő-síteni kellett. Hogy e dolog feltűnés nélkül, mozgósítás és consignálás, vagy más vidé-kek garnizonjainak csökkentése nélkül tör-ténhessék: törvényt csináltak, miszerint: „az első évfolyambeli póttartalék legénysége 6 felsége parancsára tényleges szolgálatra visszatartható, illetve behívható“. Persze a törvény ezen szakaszába az is odatették, hogy: „amennyiben ezt különös körülmények követelik“.

Hát a muszkák mozgólódása elég kü-lönös körülmény lehetett arra, hogy 1888-ban a XVIII. törvényekbe ilyen szakasz is ir-janak, — de 6 felsége legutóbbi parancsa aligha a nyolcvanas évek bsjai miatt je-lent meg.

Ez a parancs csak arra való, hogy a kormány kijátszhasa vele a nemzet ama jogát, melyszerint az országgyűlés akarát-ból, ha az ujoncokat meg nem ajánlja, ka-tonák nélkül maradhat a király.

Fejérváryék is nagyon jól tudják, hogy az 1888 évi XVIII. törvények vonatkozó szakaszába foglalt ama felhatalmazás, hogy 6 felsége különös körülmények folytán a tényleges katonákat tovább tarthatja a szol-gálatban s a póttartalékosokat tényleges szolgálatra hívhatja be, nem a mostani álla-potra vonatkozik s hogy mégis erre alkál-mazzák, ennél a törvénytelenésnél csak a gyalázat a nagyobb, hogy a törvénytelen cselekedetek élére magát a királyt állít-ják e fö.

Bizonyos, hogy eszeveszettül halad a kormány a megbontott uton s a törvény-telenségek légióival minduntalan perhórs-kálja a királyt.

Ferenc József aligha tudja, hogy mily gonosz tanácsadók veszik ma körül. Akik az igazat megmondanák, azoknak nem hisz; s akiknek hinne, nem mondják meg az ig-a-zat. A dolgok annyira összezavarodtak, hogy nem csoda, ha már az uralkodó se lehet tisztába véle.

Mi véleménye lehet a királynak a magyar válságról, mikor például a Fejérvá-ry-kormány s a Tisza-párt intrikáját látja, miről a Fejérváry lapja a Magyar Nemzet csak vssárnapi számában rántotta le a leplet.

Mi eddig is tudtuk, hogy a koalíció törekvéseinek a szabadelvűpárt állotta az utját. De valójában csak most került a nyil-vánosság elé az az intrika, amivel a Tisza-

párt játszotta Mephistó szerepét ebben a válságban.

Ezuttal a szabadelvűpárt hivatalosan lett leleplezve.

A Magyar Nemzet írja, miszerint Ti-szaék még a nyáron azt a tanácsot adták Fejérváryéknak, hogy: „a kormány program-mot ne adjon, hanem időről-időre hívja ösze az országgyűlést; kérje a sürgős állami szük-ségletek megszavazását s ha célt nem ér, éljen ismét az elnapolás jogával.“ Ez a ta-nács azonban — írja a M. N. — nem ér-hetett célt, mert súlyos politikai bajokkal szemben nem orvoslást, hanem az orvoslás taktikai megkerülését ajánlotta.“

A másik tanács az volt, hogy: „a kormá-ny ne adjon semmiféle programot mind-addig, míg a szabadelvűpárt meg nem szer-kesztette a maga új programját.“

Most már érthetően világos az egész dolog. Fejérváryék és Tiszaék együtt főzték ki a terveket. Akartak programot adni, ami egyiké se legyen, hanem mind a kettőé.

S ha Fejérváry megvárta volna, hogy Tisza programot adjon, a szabadelvűpárt egész a Fejérváryéké lett volna, mert Tisza tudott volna olyan programot csinálni, amit Bécsben Fejérváryéktól is elfogadtak volna.

Fejérvárynak azonban sürgősebb volt a programm sem hogy a Tisza taktikája szerint a helyzet kialakulását még tovább is várhatta volna, ezért ők eszelték ki a programot, melyről azt hitték, hogy ebben „a nagyszabású demokrata reformpolitika terén a szabadelvűpárt tagjai is meg fogják találni az ország érdekében való érvényesü-lesük biztosítékait.“

A dolog azonban balul ütött ki. A nagyszabású (!) reformpolitikában a szabad-elvűpárt tagjai nem találták meg az „érvé-nyesülésük biztosítékait“, mert Kristóffyék olyan bolondul állították össze a program-mot, hogy ennek megvalósítására semmi biztosítékot sem adhattak. Így aztán, mivel Fejérváryék a Tisza tanácsa ellenére adtak programot, hát Tisza volt az első, aki ezt lehurrogta.

Fejérváry pedig csak folytatja a meg-kezdett „játzmáját“. Hűségese partnerei: Kristóffy és Lányi keményen huzogatják ki a figurákat; egyik törvénytelen randelet a másik után, mert ők mar benne vannak a dologban s aki züllésnek indul, féluton nem szokott megállani.

Mivel pedig Fejérváryékat még Tiszaék is cserben hagyták s mivel ennek a kor-

Egy nem szeretem napon az történt, hogy egész Szatmármegye megtagadta az adófizetést.

Erre előzőnlötte a megye falvait az osztrák katonaság.

Csanálost, a szép virágzó, módon sváb községet kúraszirok szállották meg azért, mert első volt a megyében, a mely ellen-szegült.

Minő éljen reszkettette meg a károlyi megyeház falait, a midőn a községi bíró je-lentést tett erről a megye színe előtt, — fel is perzseltek érte bennünket — végezte a bíró.

Nálam volt szállásolva üres ládával a stájernémet, — egy köztit, egy főhadnagy — 2 hétig,

Legelsőnek elpárolgott üres kasszával a cibil hatóság, aztán mikor megelégette a falu és a főhadnagy ur is, kérére fogta (mint hangyel) fizetnem kellett, hogy elvigvék a falu nyakáról,

Átküldtem a bankáromért!

Emlésem, ünnep utáni nap kopogta-tott az ebédő ajtaján Samu. Ugyanis Bara-nyai Miklós sógorommal oda letünk kiszorítva, mert még akkor is sok volt nálunk az slyafi vendég. Rég ismertük egymást, hát ugy veszély nélkül csak ugy az ágyból fogadtuk.

A fogadjisten után azon kezdtem:

— Pénz kell Samu! Mert már meg-

unta a falu a németet a nyakam s nekem kell jó példával elől járni, érted?

— Értem, uram! Hát mi van eladó?

Kezdem előszámlálni az e célra szán-tókat, a buzából, rozsából, tengeriből ennyi s ennyi kőből s ez és ez lesz az ára.

— Ennyiért eladhatom, többet ma nem ér — felelte Haszálka.

— Jó — válaszoltam — de még ma kezemben legyen az egész eladásra szánt terménynek az ára, te akkor viteted el, a mikor jónak gondolod. Az ideig nálam ma-radhat.

Több szó erről nem esett köztünk, — nagy lévén egymás előtt mindkettőnk em-berisége. (Ma a váltófedezet sem ér annyit) Azonban a követelt összegből még száz forint hiányzott.

— Nézz be Samukám a svájcekekhez, van ott két javított meddő tehén, becslőd meg, oszt jöjj be, — kössük meg erre is az alkut.

— Erre is megegyeztünk, de a köve-telt 800 forintnak hujja volt még harmincet forint.

— Forgattam az eszem, mit nélkülöz-hetnénk, hogy meg ne érezze a gazdaság meg a család.

Végre eszembe jutott a Villám, a kis tarka husért járó lovacska. (Na ezt helyet-tesítheti gya'og küldönc is.) Hangosan ezt mondom:

— Ösmered a kis tarkát ugy-e?

— Hogyne! válaszolt Samu.

— Hát fiam, hogy a summát kifussa, ezt meg kell vened!

— Nem tudok ezen tudni, so'se pró-báltam lóval geseftelni, de ennyit nem is ér. Ezt nem vehetem meg, inkább a többi-vel is felhagyok.

En válasz helyett kiugrottam az ágy-ból s az ebédő ajtajára ráfordítottam a kul-csot és kibuzva, vissza feküdtem ágyamba, a vánkossom alá tettem a kulcsot.

A sógor csak nézte, mi lesz már ebből, ilyen sajátságos alkut még nem látott eddig.

Ezután odaszóltam Haszálkához:

— No samu, addig innét ki nem megy, ki nem szabadulsz, míg a Villámra is kezet nem adsz!

Samu savanyu képet vágott a geseft-hez, soká álldogált, egyik lábát a másik után pihentetve, végre így szólt:

— Itt lesz a 800 forint még ma, mert baj van az udvarban! — de erre már mó-solyra nyílt az ajka. — Ha elment a nya-kunkról a katonaság, alkalomkor vissza-nyerem, azért aztán nem szabad a Samura megnehezteni!

Ugy is lett. Hiába, kéz kezet mos!

Morvay Károly.

mánynak sem a parlamentben, sem a nemzet között pártja nincsen, ennél fogva minden törvénytelen. amit ez a kormány elkövet, oda hat vissza, a honnan erre felbatalmazást, vagy utasítást kap.

Bedő Árpád.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Csütörtök nov. 23-án: „Figaró házassága” vigjáték (C.)

Péntek, 24-én: „Szegény Jonathán” operette. (A)

Szombat, nov. 25-én: „Lilla” vigjáték. (B.)

Bérlet 48. szám. (C)

Csütörtök, november hó 23-án:

Figaró házassága.

(Egy napi bolondság.)

Vigjáték 5 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Gróf Almaviva — — —	Ternyei Lajos.
Rozina, neje — — —	Markovics M.
Figaró, a gróf komornoka	Zilahy Gyula.
Zsuzsi, a grófnő komornoka	Szabó Irma.
Marcelina, gazdasszony —	Arday Ida.
Antónió, kertész — — —	Polgár Sándor.
Fanchette, Antónió leánya	Körösmezey M.
Cherubin, apród — — —	Fóthy Frida.
Bartholó — — — — —	Békés Gyula.
Bazilló, zongoramester —	Deésy Alfréd.
Békebíró — — — — —	Szabó Gyula.

* **Veér Judith rózsája.** Lampérth Géza éveken keresztül tanulmányozta a kuruc korszakot Magyarország eme legendás időszakát. Sok-sok kuruc történetet dolgozott fel tárcákban, novellákban s e közben készült nagyobb szabású alkotására a Veér Judith rózsája dráma megírására. Igazi kuruc levegőtől áthatott darab a költő nagyhatású szinpadí muzsikája, mely az első nagy irodalmi jelentőségű újdonsága lesz az idei szezonnak. A darabban a főbb szerepeket Markovics Margit, Szabó Irma, Arday Ida, Békés Gyula, Ternyei Lajos, Szakács Andor, Krasznay Ernő, Sarkady Vilmos, Arkossy Vilmos és Deésy Alfréd játsszák. A színház igazgatósága meghívta az első előadásra a költő szerzőt is aki a vasárnap esti premieren valószínűleg jelen is lesz.

A Békefi pár távoztása. Arról értesülünk, hogy a nagyváradi színház igazgatósága tárgyalásokat folytat Békefi Lajossal a debreceni szintársulat kitűnő tenoristájával, hogy visszaszerződtesse nejével B. Koppán Margittal együtt.

Figaró házassága c. klasszikus vigjáték kerül ma színre, a melyben Zilahy Gyula olyan nagy sikert aratott igazán művészi alakításával s a melyben Fóthy Frida, Markovics Margit is legjobb alakításait mutatják be.

Színházi hírek. A „Szegény Jonathán” holnapi előadása iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadásra az énekes társulat napok óta erősen készül, Szombaton a pálya díjnyertes „Lilla” Oláh Gábor Csokonai tárgyú vigjátéka adatik másodszer, a régi szereposztás mellett. Vasárnap a „Vér Judit rózsája” c. nagyhatású dráma bemutatásának előadása lesz. A darab előadásában a drámai társulat legjobbjai szerepelnek.

Vasárnapi két előadás. Délután a nagyhatású „Baba” operette kerül színre, este pedig Lampérth Géza, a Nemzeti színház nagy sikert aratott drámájának a „Veér Judith rózsája” című darabnak lesz a premierje.

HÍREK.

— z alkotmányvédő bizottság ülése. Az alkotmányvédő bizottság szerdán délután ülést tartott, amelyről a következő hivatalos értesítést kaptuk: Az ülésnek főtárgya a belügyminiszternek megsemmisítő rendelete volt, melylyel kimondja, hogy fentartja a közgyűlésnek az önkéntes adók és önként belépni kívánó ujoncok átszolgáltatását megtagadó határozatával szemben már kibocsátott megsemmisítő rendeletét s annak végrehajtását és végrehajtásának bejelentését nyolc nap alatt követeli. A rendelet második részében pedig megsemmisíti a november hetedik közgyűlésnek az alkotmányvédő bizottság kiküldésére vonatkozó részét. A bizottság e rendelet tartalma és a további teendők felett hosszasan és behatóan tanácskozott, végeredményképpen tudomásul vette a polgármester ama kijelentését, hogy mindaddig, amíg a közgyűlés másképpen nem fog határozni, azokhoz a határozatokhoz ragaszkodik és az így legközelebb összehívandó rendkívüli közgyűlés elé fog kerülni. A miniszteri rendelet második részével szemben pedig, melylyel az alkotmányvédő bizottság feloszlátása rendeltetett el, a polgármester feliratalt el.

— Városi tisztviselők és a nemzeti ellenállás. A városi közgyűlésnek a nemzeti ellenállás kimondó határozatához minden körülmények között ragaszkodni fognak Debrecen város tisztviselői. Azon tisztviselők, a kik hivatalból tagjai a köztörvényhatósági bizottságnak, ívet közezték, a melyben egy-mással szemben szolidaritást vállaltak és kijelentették, hogy az ujonnan kinevezendő főispán beiktatásánál nem fognak részt venni. A tisztviselők között példás az egyetértés és még a kinevezettek közt is van, a ki inkább kész állásáról lemondani, hogysem a törvénytelen meggyefőnök rendeletét végrehajtsák.

— Az 1906. évi fősorozás. Bár a politikai helyzet vígasztalansága miatt aligha van rá kilátás, hogy a jövő évben sorozhasanak, miután még 1905. évi ujoncjutalékok sem szavazta meg az országgyűlés, a jövő évi fősorozásra az előmunkálatokat megkezdték. Az állítás kötelesek november hó végéig, kérhetik indokoltan póttartalékba való helyezéseket vagy a katonai szolgálat alól való felmentésüket. A sorsuzás január 24-én lesz a városháza közgyűlési termében.

— Tanácsülés. Ma délelőtt tíz óra kor Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt ülést tartott a tanács. A folyó ügyeket intézték el. A tanácsülésben tette le a hivatali esküt K. Kiss József közigazgatási joggyakornok a kit még Domahidy Elemér főispán nevezett ki.

— Darabontok kertesutja. Fajérváryék is elmennek a maguk programja mellett országszerte agitálni. Az összes miniszterek kertesutazásokat terveznek, az ország különböző vidékein meg fognak jelleni az új kormánypart alakuló ülésén és programjuk hirdetésével toboroznak híveket. A miniszterek kertesutazása angol recept, amelyet Tisza István gróf igyekezett magyar földre ültetni. De nem járt sikerrel, mert a miniszterelnök nyomában mindenütt, ahol megjelent, utcai zavargások kerekedtek, az országot pedig csak annyira tudta kapacitálni, hogy a kertesutazását követő választáson 6 maga pártostul megbukott. Hogy ez a

vállalkozás a mai hangulatban több sikerrel járna, az ugyan csak kétség.

— Teasztély. A Szt. Erzsébet Egyesület f. hó 26-án d. u. 5 órakor dr. Irinyi Istvánné társelnök, Csanak Józsefné és Wolafka Antalné alelnök vezetése mellett teasztélyt rendez, melyre a választmányi tagok közül a háziasszony szerepre a következő hölgyek vállalkoztak: Aczél Gézané, özv. Bogdán Zsigmondné, Borzsovay Demeterné, Csanak Jánosné, Dömök Béláné, Dumbrava Lászlóné, Eckensberger Illi, Forgách Károlyné, özv. Garzon Ödönné, Lösch Istvánné, Pappler Ferenoné, Szikszay Gyuláné, dr. Szűts Miklósné, Vámos Károlyné, Vecsey Imréné urasszonyok. A karácsonyi vásárra kibocsátott aláírási, illetve gyűjtőleveket tisztelettel kéri a Szt. Erzsébet-egyesület elnöksége lehetőleg mihamarabb Wolafka Antalné alelnökéhez (Szt. Anna 21.) visszaküldeni. az esetleg már meglévő vagy elkészült tárgyakat pedig e hó 29-ig, vagy legkésőbb december 6-ig ugyancsak oda küldeni kérjük.

— Eljegyzés. Lichtschein Jenő debreceni nagybirtokos eljegyezte Lichtschein Sámuel miskolci földbirtokos bájos leányát Ilonkát.

— Rablás a Bethlen utcán. Vakmerő rablás történt kedden a Bethlen utcán. Boros György Busi utca 13. sz. a. fuvaros, aki aznap lovát adta el, kissé pityókás állapotban indult hazale. Utközben a Bethlen utca végén marcona rablók toppantak eléje, letépték a földre és miközben fojtogatták, letépték a mellényéhez akasztott zacskót, abból kivették a pénztárcáját, amelyből 120 korona készpénzt elloptak. Az üres pénztárcát azután elhajtották.

— Rabló gyermekek. Vass Pálné Mária telep 25. sz. a. lakosné István nevű 9 éves fiát az este a boltba küldte. A kis fiut visszatértében Nagy István, Pásztor Pál és Vaszil Béla 14—15 éves suhancok megtámadták, tőle pénzt követeltek, mikor pedig a fiu ezt megtagadta, neki estek, földre teperték, a pénzt pedig, csekély 12 fillért erőszakkal elvették. A szegény fiu súlyos belseő sérüléseket is szenvedett, mert azóta vért hány. A rendőrség a suhanc akasztófavirágok ellen az eljárást megindította.

— Az új főispánról. Nem tudja senki még bizonyosan, hogy ki lesz a debreceni főispán, de hogy nem valami kellemes állapot lehet macapság főispánnak lenni, mutatja az alábbi párbeszéd is, amelyen a félváros kacag.

— Tudod-e, hogy Sívágót a többszörös rablógyilkost elfogták?

— Hogyne tudnám, hiszen már két hete történt!

— Igen ám, de ki lesz akkor az új debreceni főispán?

— Hogy érted ezt?

— Mert a főispáni állásra most Sívágó a legalkalmasabb és legmegbízhatóbb férfi.

— Megvert gyermek. Guró Lőrincz Varga utca 20. sz. a. lakó kufuró mester panaszt emelt a rendőrségen Rápánszki Róza oseléd ellen, aki gyermekét minden ok nélkül megtámadta és kegyetlenül elverte.

— Vadászat a tilosban. A debreceni vadásztársulat területén nagy vadászatot rendeztek Guta Lajos, Végh András és Téglási János tanyai lakosok. A vadór azonban rajtuk ütött és a tiltott nyulpecsenyére áhító társaság ellen az eljárást megindította.

x Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedró készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 fillért utánvétellel bérmentve küld a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca 8.

TAVIRATOK

A kormány terve.

Budapest, november 23. Arra a hirre, hogy a kormány haditervében ott van a képviselőház feloszlata, báró Fejérvay Géza környezetéből ezt jelentik:

— December 19 én sem nieszre sem lesz meg az országgyűlés feloszlata. Annál kevésbé, mert báró Fejérvay Géza okvetlenül meg fog jelenni a képviselő ház előtt és elmondja a programját annak bizonyosságául, hogy komolyan veszi a dolgát, kész törvényjavaslatokat terjeszt a Ház elé. Ha azonban bebizonyosodik, hogy a parlament nem akar vele komolyan tárgyalni, úgy egyelőre újból elnapolják az országgyűlést. Hogy aztán január elején nem lesz-e meg az országgyűlés feloszlata, arról a kormány még nem határozott.

A korponai országgyűlés emléke.

Budapest, november 23. Bocskay István, Magyarország és Erdély fejedelmének emlékére, aki az ország rendivel 1605. november hónap 23-ától december hónap 3-ig terjedő időben Korponán országgyűlést tartott e hónap 23-án tartandó ünnepélyre tegnap délután 2 óra 15 perckor Justh Gyula, a képviselőház elnökének vezetése alatt Korponára utaztak: Tóth János háznagy, Rákosi Viktor, Heintaller Lajos, Bakony Samu, Thaly László, Gyapay Dénes, Horváth Gyula, Fábry Károly, Papp Elek, Papp Zoltán, Benedek János, ifj. Madarász József, Kelemen Béla, Kovács Ernő, Keller István, Kovács Gyula és Csányi Sándor orsz. képviselők, valamint Tóth Ferenc dr. a képviselőház elnöki fogalmazója. Hajdúvármegye és Debrecen, valamint a Hajdu városok képviselőitében megérkeztek. Semossy Béla bősörményi polgármester és dr. Szabó Gyula. Ipolyságon, ahova tegnap este hét órakor érkeztek Fodor László tartotta az üdvözlő beszédet. A küldöttség nevében Justh Gyula képviselőházi elnök válaszlott és hódolattal emlékezett meg Nógrádmegyéről, amely a nemzeti ellenállásban az első között foglal helyet. A társaság az ipolysági állomáson megvacsorázott és a legközelebbi vonattal utazott tovább. Korponán Hollaky Sándor polgármester üdvözlötte a képviselőket: itt ismét Justh Gyula válaszlott az üdvözlésre. Beszédében összehasonlította a magyar nemzetnek mai állapotát a Bocskay időkkel, — amikor a hazafiak Korponán gyűltek össze tanácskozára. — A derék magyar város — kitüntető vendégszeretettel fogadta az ünnepségre érkezett küldöttségeket az egész város ki volt világítva, zene üdvözlötte már az állomáson őket. A bevonulás és fogadtatás is fényes volt és az egész város népe kivonult elébök, ezzel is emelvén az ünnepi hangulatot. A vendégeket egyes családoknál helyezte el a bizottság; és mindenütt lelkes vendégszeretetre találta. Már a kora reggeli órákban nagy közönség hullámozott az egyszerű utcákon, a házak lobogódszt öltöttek. Kilenc órakor gyűltek össze a képviselők a városházán. A vendé-

gek mind diszmagyarban jelentek meg, köztük Fritsch Gyula főispán is. Fél tíz órakor a városházáról az evangélikus templomba vonult az ünneplő közönség. Itt volt az eredetileg katolikus templomba tervezett istentisztelet, melyet Kliment Lajos lelkész tartott. A templomot megtöltő közönség ezután lelkesen ünnepelte a városba érkezett képviselőket. Délben bankett volt.

Választás

Déva, november 23. A központi választmány ma tartott ülésén a Vajda Hunyadi kerületben megüresedett mandátumért a választást december ötödikére tűzte ki. A választásból valószínűleg Nagy Lajos járásbíró kerül ki győztesen, akit az alkotmánypárt jelölt. Nagy Lajos ma elfogadta a felajánlott jelöltséget.

Barsmegye dotációja.

Aranyos-Maróth, november 23. Azon tíz vármegye között, amelyekből a belügyér az állami dotációt megtagadta, Barsmegye is közte van. Ez azonban legkevésbé sem ijesztette meg Barsmegye törvényhatóságát. Mai közgyűlésükön örömmel hozták meg határozatukat, amely a tisztviselőket megnyugtatta teljesen. December havi fizetésüket, amely tizenkét ezer koronát tesz ki, a tizenhét ezer koronát tevő háztartási alapból fedezi, tehát a szükségletükön felül még ötezer korona marad a januári illetményükre. A háztartási alapon e miatt felmerülő hiányt a katonai alapból fogják fedezni, amely oly nagy, hogy szükség esetén három négy évig fizetheti belőle tisztviselőit a vármegye.

Benedek János beszámolója.

Budapest, november 23. Benedek János Hajduböszörmény város országgyűlési képviselője december harmadikán, vasárnap tartja beszámolóbeszédét. A népszerű követett több képviselő lekíséri erre az alkalomra.

Kormánybiztos Pestmegyén?

Budapest, november 23. Azt a hirt, hogy gróf Laszberg Rudolf györmegyei polgármestert Pestmegye élére fogják állítani, azért mert neki nem kell esküt tenni és hivatalos funkciókat is végezhet abszurdumnak tartják.

Pestvármegye.

Budapest, november 23. Pestvármegye megyeházán Budapesten nagy vidámsággal nézik, hogy mi lesz a belügyész multságának a vége. Már kora délelőtt többen összegyűltek Fazekas főjegyzőnél és beszélgettek a történésekről. Ma délelőtt nem történt egyébként semmi. A belügyér budai konyhájában ma délelőtt főzték a terveket, s végrehajtásáról csak holnap fognak gondoskodni.

Házfeloszlata.

Budapest, november 23. Ismét a házfeloszlatairól beszélnek politikai körökben. Ma egy előkelő politikus a következőket mondta fővárosi munkatársunknak:

— A Házfeloszlata elhatározott dolog s csupán taktikai kérdések teszik még függővé az időpontot, amikor a kormány elfoglalja az utolsó kíséreltetével. Fejérvay bécsi utazása nincs

összefüggésben ezzel, mert már kinevezése alkalmával megkapta a királytól a felhatalmazást a feloszlataira.

Fazekas üdvözlése.

Budapest, november 23. Fazekas Ágostonhoz, Pestmegye hazafias főjegyzőjéhez egymásután érkeznek az üdvözlések. Ma jelent meg nála a Józsefvárosi függetlenségi párt költöttsége, hogy kifejezze háláját hazafias magatartása iránt és meghívja a tiszteletére rendezendő bankettre.

A szabadelvűpárt.

Budapest, november 23. A szabadelvű párt klubjában tegnap este megjelent Tiszta István gróf. Az albizottságok tárgyaltak is már tegnap este. A hangulat igen nyomott és sokan sajnálják, hogy vakon követték Tiszát. December elejére, vagy mielőst fordulnak a viszonyok husz-harminc kilépés-várható.

Törvénytörök.

Döntés a nagybányai mandátum ügyében. Az általános választások alkalmával Nagybányán Ludágyi Bay Lajos szabadelvű párti állott szemben Szappanos György függetlenséggel. A függetlenségi párt kisebbségben maradt a választáskor, mert — mint a mandátumot megtámadó kérvény mondja — a kerületben oly nagymérvű etetés, itatás, vesztegetés és presszionálás folyt, hogy ott mindenki részeg volt; az állami, községi, megyei és városi tisztviselők pedig a főispántól kezdve az utolsó éjjeli őr Bay Lajos érdekében korteskedett. Dr. Papp Elemér és társai megtámadták Bay mandátumát, és tizennyole pontban foglalva össze a feltétlen érvénytelenítési eseteket. A kir. Kuria a tavaszkor tartott tárgyaláson öt pontra elrendelte a vizsgálatot s azzal a debreceni kir. tábla egy bírját bizta meg. A vizsgálat befejeztetvén, a kir. Kuria első választási tanácsa ma Paiss Andor elnöke alatt folytatólagosan tárgyalta a petíciót. A vizsgálat adatait Fittler Imre bíró ismertette. A megválasztott képviselőt dr. Ragályi Lajos a választókat dr. Gábor Illés képviselte, míg a petícionálók nevében dr. Bentsik József jelent meg.

A vizsgálati anyag első pontja azzal vádolja Bay Lajost, hogy Szedrestyán Alexagörögkatholikus lelkésznek és Csorik János láposbányai bírónak pénzt adott át azon célból, hogy neki szavazatokat vásároljanak. Ezek 10—10 koronával meg is vásárolták Krizsanovszky Károly, Mikle László, Szlavik Nándor, Domokos János, Pap József és Szedrestyán Juon ottani szavazópolgárokat. Szedrestyán és Csorik tagadták, hogy pénzt kaptak Baytól, de megtagadták a választ arra nézve, hogy közreműködtek e a választók megvásárlásánál. A tanúk ezzel szemben azt vallották, hogy nyíltan osztogattak pénzt 10 koronát egy-egy szavazatért. Papp Endre láposbányai görögkatholikus papot azzal vádolják a petícionálók, hogy 400 koronát kapott szavazatáért. Papp ezt határozottan tagadta.

A vizsgálat kiterjedt még azon vádra, igaz-e hogy Feketefaluban Kiss Miklós ottani körjegyző volt a szavazók összevásárlásával megbizva, hogy maga a megválasztott képviselő Rácz István, Beriadán János és ifj. Berindán Pálnagybányailakosoknak 100—100 koronát adott részben fuvardíj címén, de részben azért, hogy reá szavazzanak. Végül igazolandó, hogy Krizsanovszky Károly, Papp Endre láposbányai és Rácz István nagybányai lakosok fel vannak-e véve a választók lajstromába. A vizsgálat alkalmával több tanu igazolta, hogy Kiss Miklós feketefalusi jegyző 10—20 koronát fizetett egy-egy szavazatért. A tárgyalást folytatják.

Közgazdaság.

A fiumei kikötő forgalma. Fiume kikötőjébe a f. év október havában tengeren 323.140 mm. áru érkezett, a kikötőtől elszállított áruk mennyisége pedig 825.315 mm-ázzá tett. Az 1905 év első tíz hónapjában Fiuméba tengeren behozott áruk mennyisége összesen 5.474.466 mm-ázza, a kivitel pedig 6.136.744 métermázsa volt. Ez adatokat a múlt év megfelelő időszakával összehasonlítva azt látjuk, hogy a behozatal 1,6 millió métermázsaival emelkedett. Ezt az emelkedést főleg a kukoricabehozatal idézte elő. A folyó év első nyolc hónapjában ugyanis nem kevesebb mint 1.768.461 métermázsa tengeri érkezett Fiuméba (tulnyomólag Argentínából és az Északamerikai Egyesült-Államokból). A kivitel esőkkenését a nyers, momok- és kristálycukor, továbbá az árpa és liszt kivitelének nagyfokú hanyatlása idézte elő. A hajóforgalom adatai szerint ez év október havában Fiuméba 678 hajó érkezett és pedig 635 rakományyal, 43 áruval.

Borminták Oroszországba. Az orosz vámhatóság korrendeletet hozott ki, mely szerint kisebb mennyiségben behozott minták torból és más folyadékokból az előírt postai csomagolásban behozhatók, ha a benderole küldeményekre előírt maximumot (350 gr) meg is haladják. De az ilyen küldeményeket megsemmisítés és a vámforgaságok elintézése céljából be kell mutatni a vámhivatalnak.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1905. nov. 23

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar első oszt. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm sulyban) ———— fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő sulyban) ———— fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felül sulyban) 137—138 fillérig. Fialat közép (páronként 300—320 kilogramm terjedő sulyban) 135—136 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 133—134 fillérig. — II. Magyar első oszt.: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül sulyban) ———— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) ———— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) ———— fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felül sulyban) 132—133 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 130—132 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő sulyban) 122—124 fillérig. — IV. Romániai eredetű (Stachi) I. Nehéz (páronként 240 kilogrammon felül sulyban) ———— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) ———— fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogrammon felül sulyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) ———— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) ———— fillérig. A hízott sertés árszabályzata élték.

Regény-Csarnok.

Ápaca és kegyencső.

— Regény a bécsi életből. —

Magyarosította: Szabó Antal. 151.

E megindító halotti beszéd alatt, melyet a cserencsétlen ügynök felett tartott, az érdekes özvegy lakása felé lépdelt, hogy feketebe öltözködjék, s egy új argonauta hadjáratot kezdjen meg.

Nem ketkedünk, hogy szerencsés utja lesz, mert Bécs egy oly Colehis, a hol ha nem épen az arany borjút megiehet hódítani.

Utolsó kisérlet.

Azonban arra nézve, hogy a mi művelt Colehisunkban azt az aranyborjút meghódítsa, egy fiatal hölgynek trillázni kell tudni, mint egy csalogánynak, vagy mint egy bohónak fején kell táncolnia.

Az érdekes hölgy igen jól nézett ki gyászruhában, ha úgy támolygott a sétátereken, mint Stuart Mária a vérpárhoz.

A nagy Kristófnak ritkán volt alkalma a jól betanított mondókát elmondani, s ha alkalma volt, oly bolondul mondotta azt el, hogy abból ugyan senki ki nem okosodott.

Egy reggel a glaci-n még is találkozott egy ifjával, ki különös figyelemmel szemlélte a gyászos hölgyet, ki minden lépésnyomon egy megrázó sóhajt küldött az ég felé.

A fiatal szemlélő Stül Antal a gyáros volt, ki ugyan kedves Paulináját az első pillanatra felismerte, azonban még is a következő kérdést intézte a hosszú inasához:

— Ki az ön urnője, kinek oly mély bánata látszik lenni?

— Ő egy szép, fiatal magyar tábornokné, ki dicső özvegyéért hősi halált halt, — felelé a nagy Krisóf titokteljesen, s kabátja ujjával egy könyecseppet törölt ki szeméből.

Antal meglehetősen együgyű arcot vágott, a mint e tartalmas felvilágosítást hallotta.

— Tehát ő férjnél volt? — kérde tovább.

— Az egész szép hazáért, mondá Krisóf sóhajtva.

— Különbben jól van dolga?

— Na a tevéje meghalt.

— A tevéje?

— Mióta tevének nincs, sört sem iszunk többet. Nekem mindig szikfűtheát kell innom a nagyságos asszonyommal.

— Szikfűtheát?

— S ha rosszul leszek, mindjárt madame Mayert a pokol géppel. Oh istenem, istenem, csak már lenne újra egy tevének!

— De hát mire kell nektek a tevé?

— No hát azért, hogy pénzt adjon. Ah, ő nagysága Prellersdorf ur igen fukar volt ugyan, de mégis jó tevé volt.

— Aha, már értem.

— Mióta elment, igen rosszul megy dolgunk, pénzünk elfogyott, a szatócs nem hitelez többé, a házmester goromba, úgy, hogy itt az ideje annak, hogy új tevére tegyünk szert, bár ha öreg lenne is az. — mert már soká ki nem tartom a szikfűtheával.

— Szabad tudni, hol lakik urnője?

A hoszu már egyet kacintott, s egy csomó névjegyet vett ki zsebéből, s egyet átnyújtott a fiatal gyárosnak.

Látogasson meg ön bennünket, jöjjön el egy csésze szikfűtheára ezennel megírom önt, suttogá.

— A házmester goromba, a szatócs nem hitelez, s mégis egy ily nagy hórihorgas semmiházi sétál utána, gondolá Antal, a mint távozott.

— És kedveseit, a kik úgy változtak, mint áprilisben az idő, tevének nevezi, s míg tevéjeért gyászol, addig inasa névjegyeket osztogat ki, hogy másik tevét fogjon. Csak egy oly galambszív mint a Rozáliáé, hihet jött még javuást.

Ő nem csak könnyelmű, hanem szívtelen is, különben nem feledte volna el egészen szegény öreg atyját, ki vakká sirta magát miatta. En ugyan örzkedni fogok attól, hogy meglátogassam. Ez miután a mai nap örömnapp rá nézve, megakarok róla emlékezni, a mint minden szerencsétlenről meg akarnék emlékezni s megkísértem utolszor a jó utra teríteni, ha ugyan még egészen el nem sülyed. Ha nem sikerül a kisérlet, akkor, az élő istenre esküszöm, rá nézve ő meg van halva s eltemetve.

Ez alatt az ifju a Lipót-város felé fordult, hogy az irgalmasok zárdájába menjen.

Rövid beszélgetés után Rozália nővérrel elhagyta a zárdát, s után némi bevásárlásokat tett s igen elégtlenül tért vissza a gyárba.

(Folytatjuk.)

Divat ujdonságaink

az őszi időnyre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmék, Bluz selymek, Jó mosó barchetek és flanellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szőrme boák és galérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakban

A világhírű francia P. D. jegyű

kitűnő szabású

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

Mintákkal kívánatra

készséggel szolgálunk.

14524—1905.

Árverési hirdelmény.

A debreceni szab. kir. város tulajdonát képező s alább megjelölt földrészek folyó 1905 évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor a városháza nagy tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen 1906. évi október hó 1-től 1912. évi október hó 1-ig terjedő hat gazdasági évre haszonbérbe adadni fognak. És pedig:

1. a szikgáti cserépvető körüli 28 hold epreskerti föld az ezen levő gazdasági épületekkel, az innen északra eső s egy tagban levő 374 hold 180 négyszögöl majorsági föld továbbá a szikgáti régi cserépvető és az államvasut mellett délre fekvő 296 h. 693 négyszögöl majorsági földek—együttesen. Kikiáltási ár 21992 korona.

2. a pallagi I-ső számú 419 h. 445 négyszögöl és a II-ik számú 381 hold 1363 négyszögöl kiterjedésű tagföldek egy taggá egyesítve, Kikiáltási ár 150 korona.

3. a pallagi III. számú 493 h. 905 négyszögöl tagföld. Kikiáltási ár 7200 korona.

Árverezni szándékozik az árverési feltételeket városi számvevői hivatalunknál a hivatalos órák alatt megtekinthetik, az árverés alkalmával pedig a kikiáltási árak 10% át tartoznak készpénzben vagy elfogadható értékben az árverést vezető bizottság kezéhez—bánapénzül letenni.

Kelt Debrecen, 1905. nov. 16-án.

A városi tanács.

SZÖNYEGHÁZ

Szőnyeg, Függöny
és

Bútorszövet

nagy választékban

Bosznay J. és Társa

Szőnyeg áruházában

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

**ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRÁK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE**

ELIKÁN és BOSSÁNYI

BUDAPEST, V. LIPÓTI-KÖRUT 18.

TELEFON: 1-1. - Budapesti L. 111. 111.

BUDAPESTI
BETON-ÉRT. VÁLLALKOZÁS
CEMENTÉRTÉK-SZÁMOSOR
BUDAPESTI ÁRTYÁS-KERESKEDELM

UTI és KOCSI TAKARÓK,

női kendők, angol és orosz sárcipők, szivar, pénz- és levéltárcák legnagyobb választékban

Laphatók

BORSOS KATA

műipar áru üzletében DEBRECEN, Városháza.

Ugyanott az összes uri divat cikkek beszerzési
áron alul bocsáttatnak eladás alá.

É r t e s i t é s.

Alapított 1890. **DANKÓ M. cég** temetkezési intézete. Alapított 1890.

Nagyérdemű közönség:

A manapság már gombamódra elszaporodott, kisebb temetkezési üzletekkel szemben, hivatva érzem magam kijelenteni, hogy én az üzletemet, boldog emlékezetű édes atyám közbeesült nyomdokain továbbra is változatlanul vezetem s minthogy b. e. édes atyámnak sem volt szokása, hogy az igen tisztelt polgári, vagy az uri osztályhoz tartozó családokat, akár bemutatkozás, akár üzleti ajánlása végett fekeresse, ezt én sem teszem, mert tudom, hogy csak kellemetlen lehet, ha a haláleset alkalmával toladók s nem ritkán hivatalosan kiméletlen ajánlatokkal terhelik a megszorodott feleket. — Igérnek sok mindent, még olyat is, amivel nem rendelkeznék, mesés olcsó árakat, fényes felszereléssel való kiszolgálást, csak hogy megtéveszthessék azokat, kikhez betolakodnak, pedig tudhatnák nagyon jól azt, hogy a hivatalos vendégnek hol a helye. Én az ilyen dolgokat nem teszem, mert magam és üzletem, egyedül törekvése a jövőben sem lesz más, mint szolid és lelkiismeretes kiszolgálással megtartani azon pártfogást és tiszteletet, amely a nagyérdemű közönség b. e. édes atyámmal szemben tanúsítani szives volt; valamint azt sem teszem, hogy embereimet az anyakönyvi hivatal előtti ácsorgásra s az odamenő gyászos feleket nem szép uton, de toladók által való elfogásra tartsam, mert ő nekik is megmondtam azt, hogy üzletem jó hírnevét ily aljas dolgokkal meg ne peccélték. — Én ezen a téren már 17-ik éve működöm s elég tapasztalatot szereztem ezidő alatt, hogy a szomorú felek igényeit hogyan lehet mindenféle ígéretek nélkül pontosan kielégíteni. Nem hivatkozom arra, hogy hol voltam alkalmazásban, mert azt ugyanis tudja a n. é. közönség, hogy b. e. édes atyámmal vállvetve igyekeztünk azon, hogy a minket felkereső szomorodott feleket, pontosan és lelkiismeretesen kielégítsük s így a n. é. közönség teljes bizalmát és meglegedését meg is nyertük.

Ertesítéssel együtt szives figyelembe hozom, hogy érekoporsóimat gyári áron bocsátom rendelkezésre, továbbá egyszerű és diszes fa- és bársony koporsókat, egyszerű és diszes üveges kocsijaimat, szóval minden e szakmában szükséges dolgokat, csekély haszonnal bocsátom a szomorodott felek rendelkezésére. — Sírkoszorúk 40 krtól feljebb, felnőtték részére diszitett koporsók 5 fttől feljebb.

A n. é. közönség szives pártfogását továbbra is kérve, maradtam
Debrecen, 1905. november havában

tisztelettel

Dankó M. utóda Dankó Béla

temetkezési intézet tulajdonosa.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Ha 10 szög 30 fillér, minden további szög 3 fillér
nagyobb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Leveleket a hirdetőre postásan válaszolunk, ha szükséges helyig beküldetük.

Apró hirdetések előre fizetendőek.

Pénztárnoknői

Állás kereső úri leány ki-
sér ily minőségben al-
kalmazva volk. Czim a
kádóhivatalban.

Teljesen új

cseléd-ágy jutányos áron
eladó. Burgondia-u. 3. sz.

Örmestert

keresek nővérem számára
házasság céljából. Hozo-
mánya néhány száz koro-
na, szobabútor és egyéb
kelengyékhez tartozó tárg-
yak. Leveleket a kiadóba
„Nyugdíjképes katona”
címen.

Három darab

alig használt hosszú gyer-
mek pó yapárna egy díszes
keresztelőre való eladó.
Megtekinthető Kétmalom
u. 17 szám.

Rabszolgája

lenne esinos fiatal ember
oly úri asszonynak, ki pil-
lanatnyi benczavarából ki-
segítené. Levelek „Hű rab-
szolga 8216” címen a ki-
adóhivatalba.

Kereskedelmi

iskolai tanuló korrepetitori
állást keres tisztességes úri
háznál. Leveleket „Örök
hála” jelige alatt a kiadó-
hivatalba kérek.

5 korona és több napikereset.

Házimunka-kötőgép-társaság.

Kerestek nekünk nembeli
egyének gépünkön való kö-
tésre. Egyszerű és gyors mun-
ka egész éven, otthon végez-
hető. Nem kell előkészütség.
Távolság nem batároz. a
munkát mi adjuk el.

Házimunka-kötőgép-társaság

Thos H. Whittick és Tsa

Prága, Petersplatz 7-25.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban
a legmodernebb butorok és szoba be-
rendezések a legegyszerűbbtől a fény-
fizésig a legerősebb kivitelben legju-
tányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főter.

Méltóságos

id. Kallay András ur

Nagy-Halászi gazdaságában

vasút állomás mellett

10000 mázsa

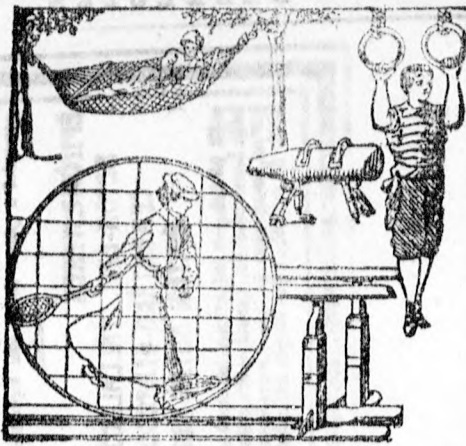
egészséges takarmány

répa

eladó.

vegni szándékozók forduljanak
ifj. Kallay András-hoz
u. p.

Nagy-Halász.

Alapított 1878. Telefon 18-16

Valódi angol

Tennis-játék

tornaszék, függőgy, kerületi álló, tekejáték, asztal-
ponyva és fehér kenderbőtel legelősebb meg-
ható beszerzési forrása.

Saffer Antal

sport-eszközök és kötegyártó-telep

BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltsz. 18.

(Központi-telepház épülete) a Hajó-utca melletti szobákban.

Köpes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

PEKAREK

CENNA & CENNON

TEA

minőségénél fogva bármely más teával nem pótolható, miután
finomsága, ereje és zamata a régen bevált keverési módszer ál-
tal felülmulhatlan marad. Senki ne mulassza el egy kísérletet
tenni. Csak eredeti csomagokban kapható minden finomabb dro-
guista-, fűszer- és csemege-kereskedésben.

Gsászári és királyi mészárosok, kárpitosok és diszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEUR. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berende-
zések eredeti tervek szerint.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyó-
gyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutautósról szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár
a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „EGYSZARVU”-hoz címzett
gyógyszertárban DEBRECENBEN kapható.